

2. Дячун О.В. Організація, нормування та оплата праці: Навч. посібник. – Львів, 2007. – 220 с.

3. Воронько О.А. Керівні кадри: державна політика та система управління: Навч. посібник. К. Видавництво УАДУ 2000. – 156 с.

Ольга Пастир

Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА МОДЕЛІ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ДЕРЖАВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ

Стратегічний розвиток галузей економіки значною мірою визначається рівнем розвитку в них конкурентного середовища. Світовою та вітчизняною практикою доведено значущість стимулювання розвитку конкуренції в піднесенні галузей економіки. Науковці стверджують, що умовою досягнення ефективності ринку є набуття ним конкурентності. Гарантування ринку конкурентних рис – одна з важливих функцій держави [3, с. 25].

Конкуренція – це не заданий стан, а завжди динамічний процес, де продавці безперервно прагнуть запропонувати учасникам ринку більш привабливі альтернативи. [1, с. 55].

Аграрний сектор економіки України має певні риси конкурентного середовища. Так, у сільському господарстві України зараз відсутня конкуренція між виробниками у сфері збуту виробленої продукції. Це, на нашу думку, негативно впливає на вдосконалення та розвиток самих підприємств. Саме тому зараз ми маємо кризовий стан більшості сільськогосподарських виробників. Сільське господарство України на даний момент не стимулюється до самовдосконалення на відміну від Європи та інших країн світу, де держава допомагає підвищенню конкурентоздатності за допомогою фінансів, впровадження інновацій тощо.

У науковій економічній літературі теоретичним проблемам розвитку інфраструктури аграрного ринку при свячено праці Алейнікової О.В., Амбросова В.Я, Мамчура В.А. та інших учених-економістів. Визначено, що сукупність інститутів агропромислового комплексу охоплює комплекс галузей та сфер економіки, які обслуговують сільське господарство. Проте недостатньо широко розкриті питання щодо поширення інновацій на аграрному ринку, формування взаємопов'язаних елементів інноваційної інфраструктури АПК, особливостей здійснення інституційних змін для створення ефективного середовища розвитку аграрної сфери.

Метою є розкриття сутності інноваційної інфраструктури аграрного ринку України; обґрунтування необхідності розробки індивідуальної моделі державного регулювання конкуренції в аграрному секторі економіки; порівняння зарубіжного досвіду ведення малого підприємництва з вітчизняним; визначення причин погіршення стану аграрної сфери та подальший розвиток.

Інфраструктура — це основа, фундамент, внутрішня будова будь-якої системи [2, с. 12]. На думку учених-економістів, формування теоретичних основ дослідження інноваційної інфраструктури є однією з найбільш важливих проблем сучасної економічної теорії. В результаті цього виникає об'єктивна необхідність розробки концептуальних підходів до вирішення проблеми формування інституціональної теорії інноваційної інфраструктури як тієї сфери економіки, що набуває пріоритетного значення.

На нашу думку, до фінансової системи інфраструктури інноваційного ринку належить існуюча система державних інституцій, фінансових інституцій банківського і небанківського секторів, а саме: інноваційних фондів і банків, венчурних фондів,

бюджетних та позабюджетних кредитних організацій, промислово фінансових груп, лізингових центрів і страхових компаній. Основними функціями перелічених інституцій є забезпечення розширеного фінансування інноваційного процесу АПК і підвищення ефективності використання ресурсів, тобто реалізація високорентабельних проектів, консалтингова підтримка, пряме і часткове фінансування, кредитування та інвестування.

В економічній літературі, присвяченій питанням конкуренції, підприємцям надаються рекомендації як правильно вести боротьбу на конкурентному ринку при тому, що самі конкуренти не будуть усуватися.

Для нормального функціонування аграрного бізнесу необхідна регулятивна роль держави. Тобто завданням держави в цьому напрямі є стимулювання збільшення продукції внутрішнього ринку шляхом розвитку виробництва сільськогосподарської продукції та її виробників. Саме це є рушійною силою швидкого розвитку аграрного сектору провідних країн Європи та Заходу.

Розвиток малого бізнесу на Заході йде більш швидкими темпами, оскільки національні влади надають великого значення підприємствам малого бізнесу і надають їм підтримку на федеральному рівні. Малий бізнес в розвинених країнах в даний час являє собою середній клас, який служить базою для стабільного розвитку економіки.

Малий бізнес в Європі становить основу соціально-економічного розвитку ЄС. В Євросоюзі налічується понад 20 мільйонів підприємств малого та середнього бізнесу, які дають більше половини загального обороту і доданої вартості. Число зайнятого населення в малому бізнесі Європи становить близько 70%. Найбільша кількість малих підприємств створено в сільському господарстві. Малий бізнес в Європі стимулює розвиток конкуренції, "змушує" великі компанії впроваджувати нові технології та поліпшувати ефективність виробництва, ефективність всієї економіки ЄС безпосередньо залежить від успішної діяльності малого та середнього бізнесу.

Основні цілі регулювання і підтримки малого бізнесу в Європі: зміцнення єдиного внутрішнього ринку ЄС; усунення адміністративних бар'єрів; уніфікація законодавчої бази, посилення взаємодії країн ЄС для більш глибокого економічного співробітництва.

Основними причинами погіршення стану аграрної сфери України є: недоступність бюджетних коштів для значної частини дрібних сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств; недостатньо розвинена податкова політика держави та інвестиційна активність.

Індивідуальна модель державного регулювання конкуренції в аграрному секторі економіки – стимулювання конкуренції на мікро-, мезо- та макрорівні держави, запозичення досвіду ведення сільського господарства в зарубіжних країнах і є основними чинниками удосконалення аграрного бізнесу України.

Література

1. Андрійчук В. Г. Сучасна аграрна політика: проблемні аспекти/ В. Г. Андрійчук, М. В. Зубець, В.В. Юрчишин – К.: Аграр. наука, 2005. – 140 с.
2. Ткач А.А. Інституціональні основи ринкової інфраструктури: монографія / Ткач А.А. — К.: НАН України, Об'єдн. інт економіки, 2005. — 295 с.
3. Хиллман А. Государство и экономическая политика: возможности и ограничения управления: пер. с англ. / Арье Хиллман; науч. ред. пер. В. В. Бусыгин, М. И. Левин. – М. : ГУ ВШЭ, 2009. – 876 с.
4. Черевко Г.В. Державне регулювання економіки в АПК / Георгій Владиславович Черевко. – К. : Знання, 2006. – 339 с.